

TEORI-hjálparin

Lítla teoribókin

Hesar síður eru gjörðar til tín, og tað er *sera umráðandi*, at tú dugir hetta *uttanat*, áðrenn tú skalt upp til teoriroyndina *so ert tú mestsum vís/ur í at standa royndina fyrstu ferð.*

Hámarksferð: Bilur og MC

Í bygdum øki:	50 km/t.
Uttan fyri bygt øki:	80 km/t.
Á motorvegi:	130 km/t.
Á motorferðsluvegi:	80 km/t.

Ferðarminking skal gerast í/við:

Krossveg við vánaligum sýni (t.d. um trø, garður ella parkeraðir bilar eru fyri)
Sving við vánaligum sýni
Gonguteigar við vánaligum sýni
Brekku við vánaligum sýni
Mótkoyrandi ferðslu á smølum vegi
Fram ímóti jarnbreyt (umløgu)
Um rennandi, spælandi og súkklandi børn eru á vegnum
Vánaligt veltak (t.d. hálka, vatn og grús)
Vánaligt sýni (t.d. mjørki, kavi og regn)

Mesta ferð hjá ymsum akførum

Í fjølbýgdum øki:

Bussur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 50 km/t, tó skjótari, um tað er skiltað.
Lastbilur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 50 km/t, eisini um skiltað er við meiri ferð.
Bilur við viðfestisvogni:	vanligt hægstamark, 50 km/t, eisini um skiltað er við meiri ferð.
Seintkoyrandi akfór:	vanligt hægstamark, 30 km/t. (t.d. traktorar og motoramboð).

Uttan fyri fjølbýgt øki:

Bussur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 80 km/t.
Lastbilur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 70 km/t.
Bilur við viðfestisvogni:	vanligt hægstamark, 70 km/t.
Seintkoyrandi akfór:	vanligt hægstamark, 30 km/t. (t.d. traktorar og motoramboð).

Á motorferðsluvegi:

Bussur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 80 km/t.
Lastbilur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 80 km/t.
Bilur við viðfestisvogni:	vanligt hægstamark, 80 km/t.
Seintkoyrandi akfór:	bannað.

Á motorvegi:

Bussur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 80 km/t.
Lastbilur yvir 3.500 kg:	vanligt hægstamark, 80 km/t.
Bilur við viðfestisvogni:	vanligt hægstamark, 80 km/t.
Seintkoyrandi akfór:	bannað.

Promilla / Rúsdrekka:

Mest loyvda promilla í blóðinum, um tú *ikki* ert ein partur av einum óhappi = 0,20

Mest loyvda promilla í blóðinum, um tú *ert* partur av einum óhappi = 0,00

Tú skal ongantíð lata persóni koyrirættin, um tú veitst ella átti at vitað, at viðkomandi er ávirkaður av rúsdrekka (hefur smakkað sær á)

Heilivágur kann vera eins vandamikil og rúsdrekka. Tekur tú tað saman við rúsdrekka, er tað rættiliga vandamikið.

Løgreglan kann til eina og hvørja tíð steðga tær og krevja ein útandingarroynd.

Viðurskifti fram við vegnum

Tú skalt **ansa serliga væl eftir**, tá ið eitt av niðanfyri standandi fyribrigdum fær ella kann fáa týdning fyri tína framhaldandi koyring.

Men minst til, at tað er altíð tað *nærmasta*, ið hevur størsta týdning. Eru t. d. børn á akbreytini, skalt tú ikki hugsa um vegamótið (krossvegin) longri frammi.

Hvussu vegurin gongur:

Støð við vánaligum sýni ella plássíð verður minni.

Krossvegur, rundkoyring, sving, brekka, jarnbreyt og har vegurin smalkar.

Hvussu vegurin verður nýttur:

Um tú sært ella verður ávarað/ur um aðra nýtslu av akbreyt .

Nógv ferðsla og hvat slag, til dømis skúli, farstøð (statión), handilsdepil (keypssentur), ítróttarøki v.m.

Umstøðurnar fram við vegnum:

Nakað sum er úti við vegin (vegjaðaran), ið ger tína koyring truplari/vandameiri.

Handilsgøta / íbúargøta (nógv gangandi á ella við vegin). Trø sum skugga fyri sólini, t.d. um veturin tá ið ísur liggur á vegnum og trøini skugga fyri, so ísurin verður liggjandi, har skuggin røkkur. Plantur, bøur, jørð, velta (gróður), skógur, opnar markir o.s.fr fram við vegnum

Hvussu vegurin er útgjørdur

(Hvussu góður og tryggur er vegurin)

Nakað sum ger, at tú skal vera eyka varin, til dømis um

Fólk eru til gongu, men eingin gongubreyt, ella fólk á súkklu, men eingin súkklubreyt. Eisini um farbreytarstrikur mangla ella vegurin ikki er upplýstur í myrkri.

Hvørjum standi vegurin er í:

Eitt hvørt sum ger, at vegtakið er vánaligt, t.d. skervur, grús, kavi, ísur og líknandi hevur týdning fyri, hvørjum standi vegurin er í.

Hvønn bólk vegurin hoyrir til:

(Hvat slag av vegi, talan er um)

Vegur við eignum reglum og koyriháttum. Allir vegir, sum eru merktir við einum skelti, til dømis: *Motorvegur, Motorferðsluvegur, Høvuðsvegur, Gongugøta, Spæligøta (gøtutún), Lágferðarøki.*

Skalt tú vera sera ansin um?

Hvussu vegurin gongur:

Tú skalt svara “JA” til “*Eg ansi serliga eftir, hvussu vegurin gongur*” tá ið tú koyrir:

- Niðan brekku (høvd)
- Fram ímóti svingi (vegbugi)
- Fram ímóti **øllum** vegamótum / krossvegum
- Fram ímóti jarnbreyt (umløgu)
- Fram ímóti rundkoyring
- Fram ímóti minni pláss á vegnum (tá ið vegurin smalkar framman fyri okkum)

Hvør brúkar vegin:

(Hvat vegurin verður nýttur til):

Tú skalt svara “JA” til “*Hvør brúkar vegin*”, tá ið tú sært:

- Skúlar/barnagarðar/stovnar
- Handilsgøtu
- Ítróttarøki (ítróttarhøll / fótbóltsvøllur / svimjihøll v.m.)
- Gøtu við parkeraðum bilum
- Ávaringarskelti um “børn við vegin”
- Busssteðgipláss (nógv fólk)

Umstøðurnar fram við vegnum:

Tú skalt svara “JA” til “*Umstøðurnar fram við vegnum*”, tá ið tú sært:

- Trø sum kasta skuggar á vegin (vegurin kann vera hálur, har sólin ikki sleppur framat)
- Bløð (gul/brún) sum um heystið falla av trøum niður á akbreytina.
- Sjógv/tjörn/hav sum elva til váta akbreyt (tað spruttar yvir á vegin)
- Handilsgøtu / íbúargøtu (nógv gangandi á ella við vegin / Høg hús fram við vegnum)

Hvussu vegurin er útgjördur:

(Hvussu góður og tryggur vegurin er)

Tú skalt svara “JA” til “*Hvussu vegurin er útgjördur*”, tá ið tú sært:

at gongubreyt ella súkkklubreyt manglar (um fólk er til gongu ella súkla er á vegnum)

Gonguteig ella gongubrúgv

Hvørjum standi vegurin er í:

Tú skalt svara “JA” til “*Hvørjum standi vegurin er*” tá ið tú sært:

- Grús
- Kava
- Ís
- Bløð (fallin niður av trøum)
- Váta farbreyt o.a.

Hvønn bólk vegurin hoyrir til

(Hvat slag av vegi, talan er um):

Tú skalt svara “JA” til “*Hvat slag av vegi talan er um*”, tá ið tú sært:

- Motorveg
- Motorferðsluveg
- Høvuðsveg
- Spæli -og uppihaldsøki (er tað sama sum gongutún /spæligøta)
- Gongugøtu
- Ferðarminkingarøki er eitt øki við ferðslutálmarmum

(eitthvørt sum ger, at tú mást seta ferðina niður, t.d. vegbunga)

(Við øðrum orðum... allir vegir og gøtur við skelti, sum sigur hvat slag av vegi/gøta tað er, skal svarast “JA”)

Hvussu nógv ferðsla, talan er um:

Tú skalt svara “JA” til “*Ferðslu á vegnum*” tá ið tú sært:

- Parkeraðar bilar fram við vegnum
- Vegarbeiði og vegurin smalkar, men ongar gular strikur (sum vanliga eru tá ið vegarbeiði er)
- Handilsgøtu (nógvir handlar)
- At børn eru á vegnum ella koma út á vegin

Yvirháling

Altíð vinstrumegin – Bara í einum føri hevur tú loyvi til at yvirhála høgrumegin, og tað er, tá ið bilurin frammanfyri sneiðir til vinstru. Ansa tá serliga væl eftir, at tú ikki koyrir inn á eina álagda breyt (ikki loyvt at yvirhála, um tú skalt til at koyra á eina breyt, sum er áløgd, til dømis súkkklubreyt ella bussbreyt)

Ikki loyvt at yvirhála:

- Framman fyri ella á jarnbreytkrossi
- Framman fyri ella á gongubreyt (undantikin eru tó súkkla, prutl og motorsúkkla, tí vit tað síggja allan gonguteigin)
- Í brekku (undantikið er tó, um tað eru 2 ella fleiri farbreytir sama veg)
- Framman fyri sving við vánaligum sýni
- Framman fyri ella í krossvegi (undantikið er tó, um tað eru 2 farbreytir, og bilurin frammanfyri snarar til vinstru, ella krossvegurin er stýrdur við ljóskurvum, ella løgreglumaður stýrir ferðsluni.

Víkiskylda

Treytaley's víkiskylda merkir, at tú skalt víkja fyri ferðslu frá vinstru og høgru. Um eingin kemur, skalt tú ikki steðga, tí so gert tú víkiskylduna til steðgiskyldu (STOP).

Treytaley'sa víkiskyldu hevur tú, um tað eru hávatenn ella skelti, ið tilskilar treytaley'sa víkiskyldu (tríkantur við spíssinum niðureftir).

Tú hevur eisini treytaley'sa víkiskyldu, um tú koyrir

Tvørtur um gongubreyt, súkklubreyt o.l

Tvørtur um gongugøtu

út frá eigindómi ella grundstykki

av parkeringsøki

av bensinstøð

frá bíðiplássi

av uppdyrkingarvegi (vegur út frá einari mark, bøi o.s.fr.), í hesum føri hevur tú tikið teg burtur úr ferðsluni, og tí hevur tú treytaley'sa víkiskyldu, tá tú skal út í ferðsluna aftur.

Høgra víkiskylda merkir, at tú skalt víkja fyri koyrandi frá høgru, men samstundis skalt tú ansa eftir, um ferðsla frá vinstru víkur fyri tær.

Høgra víkiskyldu hevur tú, um tú ella hini ikki hava treytaley'sa víkiskyldu.

Steðgur og parkering

Steðgur:

Ein og hvør háttur at seta *akfar styttri enn 3 min.* við ella uttan førara.

Skalt tú seta fólk av ella taka fólk uppí ella steðga til av- og áskipan, verður tað ikki roknað sum parkering. Í tílíkum førum er eingin tíðaravmarking.

Forboðsskeltið hevur tvær skákstrikur (C61)

Parkering er:

Ein og hvør háttur at seta *akfar longri enn 3 min.* við ella uttan førara.

Undantikið er steðgur at seta fólk av ella taka fólk uppí ella av- og áskipan

Forboðsskeltið hevur eina skákstriku.(C62)

parkering bannað

Støð har **parkering ikki er loyvd** *uttan at tað við undirskelti tilskilar nakað annað:*

(Parkering ikki loyvd merkir, at tú gjarna kanst steðga)

Við jarnbreytarkross ikki nærri enn 30 metrar frá sporunum

Framman fyri portur ella útkoyring (men gjarna steðga)

Við síðuna av øðrum akfari (2 positión) (men gjarna steðga)

Steðgur og parkering bannað

Tað eru stöð, har **steðgur og parkering ikki eru loyvd**, *uttan tá ið undirskelti tilskilar nakað annað*

Tað eru stöð, sum eru til vanda ella ampa fyri onnur, serstakliga um onnur noyðast yvir í mótkoyrandi breyt.

Um tú sjálv/ur hevur ella fært trupulleika av at koyra fram við einum, sum er steðgaður ella parkeraður, er tað ivaleyst eisini forboðið hjá tær at steðga/parkera á sama hátt.

Brekka	Eingin partur av bilinum má vera á akbreytini.
Sving	Eingin partur av bilinum má vera á akbreytini.
Framman fyri gonguteig	Ikki nærri enn 10 metrar, men gjarna beint aftaná
Har súkklubreyt endar	Og ikki nærri enn 5 metrar frá útkoyringini
Framman fyri hindurstriku	Og ikki nærri enn 5 metrar frá, har strikan byrjar
Við krossveg	Ikki nærri enn 5 metrar frammanfyri og aftanfyri
Á jarnbreytarspori	Ongantið
Gul málað marknastrika (jaðarastrika)	Ongantið (óbrotin/heil strika)
Undir vegabrágv	Ongantið
Á klivbreyt	Ongantið
Á súkklubreyt	Ongantið
Pláss til hýruvogn (taxa)	Ongantið
Við busssteðgipláss	Ongantið (tú skal vera minst 12 metrar frá skeltinum)
Pláss til brekað	Ongantið
Á mótkoyrandi vegsíðu	Ongantið um tað er vegur við nógvari ferðslu (býbussar á vegnum eru tekin um nógva ferðslu) (hygg tó eftir um vegurin er einvegis)

Tað er loyvt at steðga og parkera í vinstru síðu á:

- Á einum EINVEGIS vegi
- Á vegi við lítlari ferðslu (t.d. vegur har bussar ikki koyra í fastari rutu)

Nógv brúkt evni til royndirnar

Ígongdseting frá vegjaðara: Er tað ikki frítt aftanfyri, so minst til at hyggja aftur um teg.
- gloym mótkoyrandi um teir ikki eru í tínari breyt.

Ferðin: Skal altíð lagast eftir umstøðunum – 50 km/t.

Í bygdum øki mást tú einans koyra hægst loyvdu ferðina, um umstøðurnar loyva tí; tað sama við 80 km/t. Ferðin skal næstan altíð niður, tá ið koyrt verður fram móti krossvegi uttan ljóskurv – minst til **at ferðin skal vera umleið 20 km/t tá tað er høgra víkiskylda og umleið 30 km/t, um hini hava treytaleysa víkiskyldu.** Vit hava ábyrgdina av t.d. børnum á súkklu.

Vánaligt vegtak: Tað er einans vánaligt vegtak, um tú kanst síggja at tað er vánaligt. Minst til, at skuggar ella bløð, sum av trøum falla niður á akbreytina, styrkja móguleikan fyri hálari akbreyt.

Skelti: Tað verður næstan altíð spurt um: Hvat merkir skeltið, og hvønn týdning hevur tað fyri tína framhaldandi koyring.

Gangandi: Ansa eftir teimum, tey eru tín ábyrgd. Hesum skalt tú halda av fyri ella geva rúmd fyri: børnum, skúlapatruljum og eldri fólki.

Súkklistur: Ansa eftir teimum, tað er okkara ábyrgd - serstakliga við krossveg, og tá ið vit snara, tey síggja t.d. ofta ikki litirnar í ljóskurvini.

Plasering: So langt til høggu sum til ber, so skjótt tað eru trupulleikar við mótkoyrandi, ov lítið pláss ella líknandi.

Vinstrasving: Halt av fyri mótkoyrandi, byrja ikki at snara, um tú ikki er heilt vís/ur í, at tú fært nóg góðar stundir til at klára tað.

Høgrasving: Hygg eftir súkklum og prutlum, sum kunnu koma aftan fyri teg á høggu síðu. Koyr út á høggu síðu, um eingin er aftanfyri, so forðar tú súkklum og prutlum at koma upp á síðuna av tær.

Steðgar tú framman fyri gonguteigin fyri at loyva gangandi tvørturum, áðrenn tú snarar, skal tað vera á ein tílíkan hátt, at tú ikki ert til ampa fyri súkklandi.

Yvirháling: Kunna teg væl, áðrenn tú byrjar at yvirhála. Tað er umráðandi, at tú sært alt strekkið, tær tørvar til tína yvirháling – also púrusta frítt – eingin mótkoyrandi, súkklandi, gangandi, dýr, skeltið “Yvirháling forboðin” (C51), vegamerkingar og so framvegis.

Børn: Rennandi – spælandi og súkklandi børn eru so at siga altíð eitt vandamál, tí skalt tú altíð vera sera ansin.

Løgreglumaður Sært tú bringu ella bak, merkir tað “STEDGA” (reytt ljós)

Í krossvegi: vendir løgreglumaðurin síðuna móti tær (uttan at lyfta armin upp) skalt tú koyra.

Gular strikur: Gular strikur á vegnum taka valdið á teimum hvítu strikunum, sum eru langs eftir vegnum.. Tað er fyribils í sambandi við vegarbeiði. **GG:** Steðgistríka og gonguteigur eru undantikin.

Á motorvegi: Er **ikki loyvt** at: venda, bakka, steðga ella parkera. Tú mást heldur ikki brúka neyðtelefonina til annað enn at senda boð eftir hjálp. Neyðbreytin er til neyðsendarakfør, tað sama er “geilin” í miðrásini, miððokslin.

Tá ið tú kemur á innkoyringarbreytina til motorvegin ella á motorvegin, har hann byrjar, skalt tú økja *ferina ella laga ferðina eftir ferðsluni á motorvegnum.*

Ferðslutillagan: Tað er umráðandi, at túgert títt til, at ferðslan gongur smidliga. Tað merkir, at tú ikki ert sum ein snigil í ferðsluni. Um møguligt, koyr so fram um lastbil, traktor ella buss, – tað veldest sjálvandi um, hvørjar ferðeginleikar títt akfar hevur samanbórið við hini.

Støddin á akfarinum: *Hægst loyvda mát :* 12 metrar langt, 4 metrar høgt og 2,55 breitt, við ella uttan førning.

Sera ansin: Hvat er tað nú, tað meinast við? Onkur ella okkurt framman fyri ella aftan fyri teg, sum kann fáa týdning ella við vissu fær týdning fyri tína framhaldandi koyring.

Les hesar síður væl, so tú ert væl fyrireikaður til teoriroyndina.

Ivast tú í einum hvørjum, so spyr meg.

“Góða eydnu”

Heilsan: Benny Ejdesgaard
KOYRILÆRARIN

Útgevvari og skriva:
KOYRILÆRARIN
/Benny Ejdesgaard
Tel.: (+298) 737475
Box 133
110 Tórshavn
www.koyrikort.fo

www.teoriroynd.fo